

بیماری‌های مشترک بین انسان و حیوان

بیمارهای زئونوز، به **مجموعه‌ای** از بیماری‌های **قابل انتقال** بین **انسان و حیوان** اطلاق می‌شود.

لیشمانیوزیس (سالک) (کالا آزار)، هاری، لپتوسپیروزیس، تب خونریزی دهنده کریمه کنگو، کیست

هیداتیک، شاربن (سیاه زخم)، بروسلوزیس (تب مالت)، تب زرد، تب راجعه، تب دنگ و ...

اکثر بیماری‌های زئونوز، از قدیمی‌ترین بیماری‌های شناخته شده هستند؛ در واقع یکی از مشکلات

عمده بهداشتی جهان و همچنین از موانع مهم توسعه اقتصادی و اجتماعی می‌باشد. سالیانه بخش

عظیمی از اعتبارات نیروی انسانی در بخش وسیعی از جهان جهت رفع این مشکلات، به بیماری‌های

زئونوز اختصاص داده می‌شود، حجم و بار بیماری‌ها به گونه‌ای است که تقریباً اکثر کشورهای جهان در

معرض خطر تعدادی از بیماری‌های مشترک بین انسان و حیوان قرار دارند.

عوامل ایجاد کننده مختلف:

• باکتری‌ها (باسیلوس انتراسیس، سالمونلا، مایکوباکتریوم بوویس و)

• ویروس‌ها (هاری، تب خونریزی دهنده کریمه کنگو و)

• پریون (جنون گاوی در انسان و)

• ریکتزیا (تیفوس موشی و)

• انگل‌ها (پروتوزوا: توکسوپلازما، لیشمانیا، کریپتوسپوریديوم و)، «کرم‌ها: تنیا سولیوم و ساژیناتا،

تریشین، اکینوкок، سیستی سرکوز و)

• قارچ‌ها (برخی کچلی‌ها، هیستوپلازما کپسولاتوم و)

• انگل‌های خارجی (سارکوپس اسکببی، کک سگ)

واحد آموزش سلامت بیمارستان پروفیسور پیروز لاهیجان

۲. تظاهرات بالینی مختلف در بیماری های زئونوز

مسمومیت های غذایی (بوئولسم و....)

بیماریهای منتشر و سپتی سمی (بروسلوزیس، تب های خونریزی دهنده ویروسی، طاعون، لپتوسپیروز، سپتی سمی سالمونلایی و....)

بیماری های دستگاه تنفس (تب Q، تولارمیا و)

بیماری های سیستم اعصاب مرکزی (لیستریوزیس، لپتوسپیروزیس، هاری و....)

تظاهرات پوستی (لپتوسپیروزیس، سالک، تب کوه های راکی، بیماری لایم و....)

۳. اهمیت اپیدمیولوژیک بیماری های مشترک بین انسان و حیوان:

عدم آگاهی جامعه از روش های پیشگیری

استفاده روزانه و گسترده از فراورده های دامی

توانایی آلودگی در گونه های مختلف حیوانات

سهولت تماس با دامها و سایر حیوانات

ایجاد عفونت های مزمن و بدون علامت در حیوانات (سالمونلا، اکینوکوک، توکسوکارا، توکسوپلازما و....)

آلودگی وسیع حیوانات اهلی و وحشی

وجود بند پایان به عنوان ناقل و مخزن برخی از این بیماریها

توانایی انتقال تعدادی از این بیماری ها از انسان به انسان (سالمونلا، VCJD، CCHF و...)

توانایی انتقال تعدادی از این بیماری ها از انسان به حیوان (تب برفکی، تب دره ریفت، سل و)

احتمال بازپدید شدن (طاعون، بیماری های ریکتزایی، مسمشه و ...)

توانایی ایجاد اپیدمی (سیاه زخم ، لیشرمانیا ، تبهای خونریزی دهنده ویروسی و ...)

واحد آموزش سلامت بیمارستان پروفور پیروز لاهیجان

- وجود تعدادی از این بیماری ها در کشورهای همسایه
- انتقال این بیماریها از طریق مسافران
- مشکلات معدوم کردن مخازن حیوانی جهت کنترل بسیاری از این بیماریها
- رعایت احتیاطات لازم جهت پیشگیری از انتقال بیمارستانی (هاری، جنون گاوی، CCHF و....)
- ظهور بیماری های نوپدید قابل انتقال بین حیوان و انسان
- عدم وجود واکسن برای اکثر این بیماری ها در انسان و حیوانات
- صرف هزینه بسیار بالا جهت انجام اقدامات پیشگیری (خرید واکسن، سرم و)
- فعالیت سایر سازمان ها جهت کنترل این بیماری ها (دامپزشکی، حفاظت محیط زیست، وزارت کشور، نیروی انتظامی، شهرداری ها و)
- عدم دقت کافی در ثبت و گزارش دهی بیماری (عدم توجه کافی در پرسنل بهداشتی، عدم همکاری کافی بخش خصوصی و....)
- نبودن درمان استاندارد برای اکثر بیماری های قابل انتقال بین حیوان و انسان
- متأسفانه هنوز از اولویت های ملی و بین المللی بهداشتی محسوب نمی شود؛ لذا از حمایت های لازم برخوردار نیست.
- تعداد قابل توجهی از بیماریهای قابل انتقال بین حیوان و انسان در ایران آندمیک هستند

واحد آموزش سلامت بیمارستان پروفیسور پیروز لاهیجان

۴. شدت و وخامت بیماری های قابل انتقال بین حیوان و انسان:

ایجاد ناتوانی های جسمی و اشکال مزمن بیماری (تب مالت، توکسوپلاسموز، کیست هیداتید، کالا آزار و....)

انجام اقدامات خاص جراحی (کیست هیداتید و....)

توانایی انتقال از مادر حامله به جنین و ایجاد زایمان زودرس، سقط خود بخودی و ایجاد عوارض مادرزادی (لنفوسیتیک کوریومنترایتیس، لیستریوز، توکسوپلاسموز و....) وخیم بودن برخی از این بیماری ها و مرگ و میر بالا (تب خونریزی دهنده کریمه کنگو، هاری،)

۵. عدم آشنایی گروه پزشکی

از وضعیت این بیماری ها، راه های انتقال، روش های تشخیص، درمان، پیشگیری و کنترل آنها در کشور

ناکافی بودن آگاهی اعضاء هیات علمی از وضعیت این بیماری ها در انسان و حیوانات و روش های کنترل آنها در کشور

ناکافی بودن آموزش دانشجویان گروه پزشکی در مورد وضعیت بیماریهای قابل انتقال بین حیوان و انسان و روشهای کنترل و مراقبت آن ها در کشور و در نتیجه عدم آگاهی فارغ التحصیلان گروه پزشکی

عدم دسترسی به روش های آزمایشگاهی جهت تشخیص قطعی بسیاری از بیماری های قابل انتقال بین حیوان و انسان

۶. اثرات بیماری های قابل انتقال بین حیوان و انسان در جامعه:

ایجاد رعب و وحشت در جامعه (هاری، طاعون، تب خونریزی دهنده کریمه کنگو، ابولا، سیاه زخم و....)

ضرر و زیان اقتصادی به دلیل کاهش فراورده های دامی، مرگ و میر دام ها و معدوم کردن دام ها جهت کنترل بیماری (تب مالت، سیاه زخم، تب دره ریفت، تب برفکی، آنفلو انزای پرندگان،)

اثرات سوء در تجارت بین الملل (تب دره ریفت،)

استفاده از عوامل بیماریزای قابل انتقال بین حیوان و انسان به عنوان بیوتروریسم (سیاه زخم، طاعون، تب مالت و....)

واحد آموزش سلامت بیمارستان پروفیسور پیروز لاهیجان